Gyvenimas

Laikraštis Prienų rajono ir Birštono krašto žmonėms
Nacionalinės rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacijos narys

ISSN 1648-0392

Nr. 58 (10895) * 2026 m. rugpjūčio 11 d., antradienis Kaina – 0,97 Eur

Kasdieniai darbai, kuriantys didelius pokyčius

Prienų miesto ir rajono gyventojai daugelį metų keldavo tuos pačius klausimus: kada bus sutvarkyta gatvė, kuria kasdien važiuoja mokyklinis autobusas? Kada taps saugiau nueiti iki ligoninės ar parduotuvės? Kada nebereikės apvažiuoti duobių ar prie viešųjų įstaigų ieškoti vietos automobiliui? Nors Prienų rajonui kasmet iš Kelių priežiūros ir plėtros programos skiriama apie 1,8–2,0 mln. eurų, augant darbų kainoms ir gyventojų poreikiams, vien valstybės skiriamų kelių infrastruktūrai lėšų nepakako – reikėjo kitų sprendimų.

„Lėšų Savivaldybės biudžete didinimas kelių, pėsčiųjų takų ir daugiabučių namų kiemų remontui tapo vienu iš svarbiausių Savivaldybės tikslų. Būtent šiuo principu buvo grindžiami ir visi per pastaruosius trejus metus mūsų profesionalios komandos kartu su Taryba, Administracija priimti sprendimai. Todėl nuo pirmųjų šios kadencijos dienų siekėme, kad keliai būtų tvarkomi ne pavienių projektų lėšomis, o veiktų ilgalaikė finansavimo programa, apimanti visą rajoną“, – sako Prienų rajono savivaldybės meras **Alvydas Vaicekauskas**.

Jo teigimu, per 2023–2025 m. į kelių infrastruktūrą iš viso investuota daugiau kaip 10,8 mln. eurų, iš jų per 4,5 mln. – Savivaldybės biudžeto lėšos. Kasmet papildomos Savivaldybės investicijos nuosekliai augo: 2023 m. keliams skirta beveik 828 tūkst. eurų, 2024 m. ši suma išaugo milijonu ir siekė per 1,82 mln. eurų, o 2025 m. sudarė daugiau kaip 2,02 mln. eurų.

Investicijos virto apčiuopiamais rezultatais: per trejus metus išasfaltuota apie 42 tūkst. kv. m gatvių, atnaujinta apie 52,9 tūkst. kv. m asfaltbetonio dangos, sutvarkyta apie 44,8 tūkst. kv. m žvyro dangos, užlopyta daugiau kaip 7,7 tūkst. kv. m duobių, taip pat įrengta arba atnaujinta apie 3,32 km pėsčiųjų ir dviračių takų bei šaligatvių.

Investicijų sėkmę atspindi ne vien skaičiai – tikrąją atliktų darbų apimtį geriausiai parodo tai, kaip lėšos per trejus metus pasiskirstė visame rajone. ***„Siekėme, kad keliai būtų tvarkomi ne tik rajono centre. Darbai buvo planuoti visose seniūnijose – ten, kur gyventojai labiausiai laukė ir buvo reikalingiausia. Tik toks požiūris leidžia kurti tolygiai augantį ir patogų gyventi mūsų kraštą“***, – įsitikinęs meras.

Investicijos – visoms Prienų rajono seniūnijoms

Anot Savivaldybės vicemero **Deivido Dargužio**, lūkesčių yra daugiau nei galimybių viską įgyvendinti iš karto, todėl sudarant kelių tvarkymo sąrašą tenka nustatyti prioritetus. ***„Sprendimai grindžiami aiškiais kriterijais (jie leidžia įvertinti kelio būklę, eismo intensyvumą, reikšmę gyventojams ir kitus svarbius aspektus) ir planuojami nuosekliai. Toks planavimas padeda užtikrinti, kad darbai vyktų skaidriai, o investicijos duotų didžiausią poveikį“***, – akcentuoja vicemeras.

Didžiausias finansavimas skirtas Prienų seniūnijai. Tai natūralu – joje didžiausi transporto srautai, daugiausia viešųjų, ugdymo įstaigų ir verslo objektų. Tačiau svarbiausia, kad buvo sprendžiamos ne pavienės problemos, o nuosekliai tvarkoma miesto infrastruktūra.

Per trejus metus Prienuose, be mažesnių darbų, įgyvendinti keli reikšmingi projektai – kapitaliai sutvarkyta Revuonos g. atkarpa prie turgaus, atnaujinta Kęstučio g. dalis, rekonstruota Miškininkų g. Bendradarbiaujant su verslu, prie prekybos centro Vilniaus gatvėje buvo sutvarkyta visa susisiekimo infrastruktūra.

Ypač daug dėmesio skirta daugiabučių kiemams ir viešųjų įstaigų prieigoms. Tvarkytos automobilių stovėjimo aikštelės, gerintas pėsčiųjų saugumas, įrengtos pakeltos perėjos, apšvietimas, šaligatviai. Tai rodo, kad Savivaldybė dėmesį skiria ne tik didiesiems projektams, bet ir sprendimams, kurie tiesiogiai pagerina gyvenamąją aplinką.

Ne mažiau reikšmingi pokyčiai vyko ir Veiverių seniūnijoje. Sutvarkyta Jūrės kelio atkarpa Papilvio k. O vienu svarbiausių projektų tapo Mauručių gyvenvietėje atliktas Šilėnų g. kapitalinis remontas. Prie šio Savivaldybės įgyvendinto projekto savo lėšomis prisidėjo vietos verslas, skyręs 150 tūkst. eurų. Šis pavyzdys rodo, kad konstruktyvus savivaldos ir verslo bendradarbiavimas leidžia efektyviau spręsti bendruomenei svarbius infrastruktūros klausimus ir kurti ilgalaikę vertę visam kraštui.

Stakliškių seniūnijoje sutvarkyta Ežero g. Gripiškėse, atnaujintos Žaliosios ir Ramybės g. Stakliškėse. Jiezno seniūnijoje investicijos buvo nukreiptos į pagrindines miesto ir aplinkinių gyvenviečių gatves: tvarkytos Grafų Pacų g., Naujoji g. ir Kauno g. Jiezne, atlikti remonto darbai Anglininkų k.

Išlaužo seniūnijoje atliktas Alytaus g. ir Kelmyno g. paprastasis remontas. Taip pat įrengtas šaligatvis Maironio g., atliktas kapitalinis remontas ir V. Gurevičiaus g., tvarkyta Jaunimo g. Čiudiškių kaime. Kartu buvo įrengiami ir atnaujinami šaligatviai, gerinama pėsčiųjų infrastruktūra.

Balbieriškio seniūnijoje sutvarkytos Parko, Beržų, Gerulių ir Partizanų gatvės, taip pat Miško g. dalis Sūkurių k., atnaujinti tiltų turėklai, vykdyti vietinės reikšmės kelių priežiūros darbai. Tai pagerino ne tik susisiekimą, bet ir bendrą miestelio estetinį vaizdą.

Pakuonio seniūnijoje remonto darbai vyko Kalnelio g. ir Parko g. Ašmintos k., atnaujinta Nemuno g. Vangų k.

Pernai Šilavoto seniūnijoje išasfaltuota Jaunimo g. Jiestrakio k. ir Naujosios Ūtos seniūnijoje – Parko g. ir dalis Liepų g., taip pat papildomai suremontuota Ryto g. Žemaitkiemio k.

Šiuo metu Prienų rajone įgyvendinami keli svarbūs kelių infrastruktūros atnaujinimo darbai. Veiverių miestelyje atliekamas Kaštonų g. dalies kapitalinis remontas, Prienuose baigtas asfaltuoti privažiavimas nuo Kauno g. iki Kauno g. 21A. Balbieriškyje atnaujinama automobilių stovėjimo aikštelė prie priešgaisrinės tarnybos.

Artimiausiu metu planuojama pradėti naujus projektus. Jiezno seniūnijoje bus kapitaliai remontuojama Liepų g. Dukurnonių k., Veiverių seniūnijoje – Vilties ir Sodų gatvės Skriaudžių k., o Šilavoto seniūnijoje – Sodų g. Klebiškio k. Prienų seniūnijoje numatyta atnaujinti automobilių stovėjimo aikštelę prie Paupio g., šalia paukščių stebėjimo vietos, bei sutvarkyti įvažiavimą ir automobilių stovėjimo aikštelę prie Darželio g. 1 Strielčių k.

Šiuo metu rengiami viešieji pirkimai ir kitiems projektams, todėl artimiausiu metu prasidės dar daugiau kelių, gatvių ir viešųjų erdvių atnaujinimo darbų, kurie pagerins susisiekimo sąlygas ir gyvenamosios aplinkos kokybę visame rajone.

Nuo kasdienių sprendimų iki ilgalaikių rezultatų

Tikslingai dėtų pastangų dėka šiandien galime kalbėti ir apie kelio A130 Kaunas–Prienai–Alytus rekonstrukcijos pradžią. Savivaldybė daugelį metų atkakliai siekė, kad valstybinės reikšmės kelias būtų rekonstruotas. Reikėtų abiejų rankų pirštų suskaičiuoti visus susitikimus su ministerijų, buvusios Lietuvos automobilių ir kelių direkcijos, vėliau AB „Via Lietuva“ atstovais. Buvo išsiųstas ne vienas kreipimasis ir argumentuotas raštas, rekonstrukcijos būtinybę pagrindžiantys dideliais transporto srautais, eismo saugumo problemomis. Šie konkretūs žingsniai ir visuomenės susirūpinimas dėl prastos kelio būklės bei socialiniuose tinkluose reiškiamos pastabos davė rezultatų: kelio rekonstrukcijos darbus žadama pradėti jau šių metų pabaigoje. Tai labai svarbus projektas ne tik rajono gyventojams, kasdien vykstantiems į darbą, mokyklas ar tvarkyti kasdienių reikalų. Jis rūpi ir verslui, kuriam patikimas susisiekimas yra būtina augimo sąlyga, bei mūsų krašto svečiams, kuriems saugesnė ir patogesnė kelionė galbūt taps pirmuoju geru įspūdžiu apie Prienų kraštą.

Artėjanti kelio rekonstrukcija primena, kad dideli pokyčiai neįvyksta per vieną dieną. Juos lemia atkaklumas, bendradarbiavimas ir motyvacija. Pokyčiai prasideda kasdienybėje – nuo atsakingų sprendimų, nuoseklaus darbo ir nuoširdaus rūpesčio tuo, kas svarbu mūsų gyventojams. Būtent tokie kasdieniai žingsniai ilgainiui virsta rezultatais, kuriuos jaučia visa rajono bendruomenė.

Prienų rajono savivaldybės informacija

Laba diena

Šiandien – Mėnulio delčia (dyla). Saulė teka 05 val. 44 min., leidžiasi 21 val. 03 min. Dienos ilgumas 15 val. 19 min. Šiandienos vardadieniai: Filomena, Severa, Zuzana, Ligija, Alna, Altautas, Putvys, Rugilė; trečiadienį pasveikinkite Laimonus, Laimius, Laimas, Laimutes, Laimes, Laimintas, Klaras, Klarentus; ketvirtadienį minimos Naglio, Ipolito, Dianos, Kasijaus vardo dienos.

Rugpjūčio 12 – Tarptautinė jaunimo diena.

Nuomonė Rytas STASELIS

Kuo baigėsi V.Zelenskio 40 dienų ultimatumas?

Savaitės pradžioje formaliai baigėsi prieš pusantro mėnesio Ukrainos prezidento Volodymyro Zelenskio neoficialus ultimatumas Rusijai. Jis buvo įvairiai, tačiau kitaip vadinamas: „tolimojo nuotolio sankcijos“, „taikos prievarta“ ir pan. V.Zelenskis viešai pareiškė patvirtinęs konkrečių taikinių Rusijos teritorijoje sąrašą.

Tačiau po keturių dešimtadienių kare nei pagaliau stojo taika, nei radosi konkretesnių jos ateities kontūrų. Iki savaitės vidurio Ukrainos lyderis taip ir nepasisakė, kaip vertina keturiasdešimt dienų trukusias atakas Rusijos gilumoje. Tik kai kurie jo artimiausios aplinkos veikėjai (pvz., prezidentūros kanceliarijos vadovas generolas Kirilo Budanovas) užsiminė, kad dar birželį prasidėjusi procesą reikėtų vertinti kaip tęstinį, o ne vienkartinį.

Kas pasikeitė per keturiasdešimt dienų? Ukrainiečiai toliau tęsė bepiločių orlaivių atakas prieš Rusijos naftos perdirbimo sektoriaus, taip pat karinio-pramoninio komplekso įmones. Nauja buvo gal tik jų smūgiai rusų logistikos sektoriui – supleškinta beveik dvi dešimtys kompanijos „Wildeberries“ sandėlių. Ši įmonė, rusų ekspertų tvirtinimu, užtikrina apie dešimtadalį Rusijos mažmeninės prekybos.

Jei anksčiau civilių žūtys po ukrainiečių atakų buvo išskirtinis įvykis (Ukrainos kariškiai kiekviena palankia proga tvirtino, esą civiliai rusai nėra jų smūgių tikslas), dabar žuvusių civilių mirčių padaugėjo, galima sakyti, eksponentiškai. Skaičiai ir toliau nepalyginami su tais, kurie byloja, kiek rusų atakos nužudo taikių žmonių Ukrainoje.

Tad galima būtų tvirtinti, kad konkretus V. Zelenskio anksčiau paskelbtos kampanijos pasiekimas – eiliniai rusai tiesiogiai savo kailiu pajuto, kad tarp Rusijos ir Ukrainos vyksta karas. Didesnė jų dalis neprisimena, kad agresyvų karą prieš Ukrainą pradėjo prezidentas Vladimiras Putinas. Nežino ir nenori žinoti, kad Ukrainos karinę bei civilinę infrastruktūrą Rusijos kariuomenė talžo kone kasdien jau puspenktų metų. O paskutiniu metu siekia naikinti ne tiek karinius objektus, bet ir nužudyti kuo daugiau Ukrainos gyventojų.

Ir tai yra dar viena, tik priešinga V.Zelenskio ultimatumo pasekmė: Rusija taip pat suintensyvino savo puolimą prieš Ukrainą. Jeigu fronto linijoje rusams sekasi labai šiaip sau, tai tolimojo nuotolio ginklais, ypač balistinėmis raketomis, jie daužo kone visus užpultos šalies miestus be jokio gailesčio ir fantazijos. Dažnai taikydamiesi tiesiog į gyvenamuosius daugiabučius namus, žudydami taikius žmones. Ukrainiečiai prieš rusų „balistiką“ šiuo metu yra beveik bejėgiai dėl katastrofiško „Patriot“ oro gynybos kompleksų „anti-raketų“ PAC-3 trūkumo visame pasaulyje.

Anksčiau pasisakęs gana viltingai, praėjusiąją savaitę JAV prezidentas Donaldas Trumpas vis dėlto atsisakė Kyjivui suteikti licenciją gaminti šias raketas. Ekspertai, be to, pridūrė, kad JAV PAC-3 raketų gamybos licencijos nėra suteikusi nė vienai sąjungininkei Vakaruose. Net Jungtinei Karalystei ar Vokietijai.

Karo analitikai tvirtina, esą mūsų akys mato klasikinę priešo „sekinimo“ dvikovą, kurios vienoje pusėje agresyvų karą sukėlusi Rusija, kitoje – agresorės auka tapusi Ukraina, remiama didumos civilizuoto Vakarų pasaulio. Europos (ne tik ES) indėlis Ukrainai yra labai svarbus. Jos finansinių injekcijų (kurios iš dalies yra įsipareigojimai) dėka šalis gali tikėtis, kad bent ligi 2027-ųjų imtinai jos iždas nebus kiauras. Į kai kurias Europos šalis ukrainiečių kompanijos perkėlė arba rengiasi perkelti ginklų sistemų gamybą ir apsisaugoti nuo žudančių rusų atakų.

V.Zelenskiui, kuriuo šiuo metu pasitiki tik kiek daugiau nei pusė (53 proc.) Ukrainos gyventojų, vis daugiau nerimo kelia tai, kad jo reitingą pamažu „valgo“ ne tik agresijos pradžios karo vadas gen. Valerijus Zalužnas, bet ir neseniai iš pareigų atleistas, dabar jau buvęs gynybos ministras Michailo Fedorivas bei dar vienas generolas – prezidento kanceliarijos vadovas Kirilo Budanovas.

Ukrainos interneto segmente daugėja dažnai inspiruotų diskusijų apie tai, kodėl šalis negalėtų Rusijai nusileisti – tai juk sustabdytų V. Putino vykdomas taikių ukrainiečių žudynes. Prisimenama, kad V. Zelenskis 2019-aisiais tapo šalies prezidentu vykdydamas rinkimų kampaniją, kurios metu aršiai kritikavo savo pirmtaką – Petro Porošenką – nes esą šis nesugebėjo su V. Putinu susitarti. Kitur pažymima, kad karo metu ir anksčiau šalies skauduliu buvusi korupcija išaugo iki dar neregėtų mastų ir palietė artimiausius V. Zelenskio bendražygius.

Mielas kunige Alfonsai Bulota!

Sveikiname paminėjus 50 metų auksinius dvasinės kunigo tarnystės ir 80 metų pašaukimo į pasaulio piliečių bendruomenę jubiliejus!

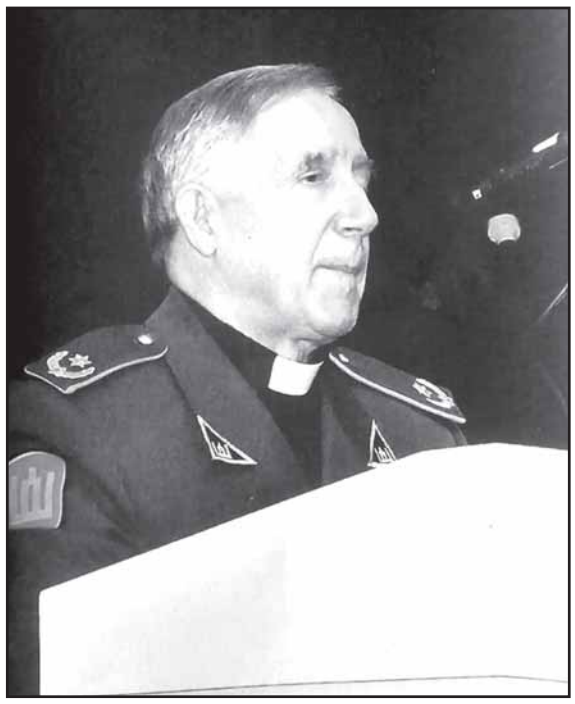

Neseniai palydėjęs Amžinybėn tris seseris, kaip geruosius angelus lydėjusias Tave kunigystės kelyje, priimki mūsų, nedaugelio likusių vaikystės draugų, šeimų nuoširdžius sveikinimus. Mes norime paspausti Tau ranką už tavo išminties, tiesos, drąsos, sąžinės tiesiamą gyvenimo kelią. Už suteiktą pagalbą žmonėms, pasimetusiems gyvenimo kryžkelėse ir vėliau suradusiems teisingą kelio kryptį. Šią kryptį surado ir internetinė *Google*, vizualiai su tūkstančiais lankytojų apsilankydama Tavo koplyčioje. Su neperšaunama taikos palaikymo, Lietuvos kariuomenės majoro karininko uniforma ir nuo snaiperių kulkų maskuojančiu tamsiu kryželiu Tu rodei kariams, vietiniams gyventojams, kur dar priešų neužminuoti ar jau pravalyti, bet nutrūkę gyventojų keliai karo nusiaubtose gyvenvietėse. Pasitikint rajono parapijų gyventojams, kaip kunigas, vedei Lietuvą į laisvę Baltijos keliu. Apie tai liudija trijų Baltijos asamblėjos prezidentų padėka. Svarbus buvo ir atstovavimas Lietuvai NATO šalių kariuomenių konferencijoje, vizitai Vatikane ir Pentagone. Suderinus laiką su parapijos reikalais, tarnyste kardinolui V.Sladkevičiui, kapeliono pareigomis kariuomenėje, savo sukaupta gyvenimiška, praktine sielovados išmintimi keletą metų dalinaisi su šimtais Lietuvos moksleivių, studentų, įvairių nevyriausybinių organizacijų narių. Prasidėjus COVID-19 pandemijai, įstrigę oro uostuose, ligoninių palatose užsienio lietuviai per pažįstamus ieškojo fizinės ir dvasinės pagalbos Lietuvoje. Su įjungtu ant altoriaus mobiliuoju telefonu savo privačioje „Švenčiausios Mergelės Marijos Lietuvos laisvės koplyčioje“ aukojai šv. Mišias palatose jų besiklausantiems ligoniams užsienyje, paliudydamas, kad jie yra ne vieni.

Pasveikę, susitikę su savo artimaisiais jie norėjo atsidėkoti, prašydami kunigo banko sąskaitos. Jūsų atsakymas buvo vienas: „Banko sąskaita pas Dievą.“ Toks esate nuo vaikystės: savarankiškas, principingas, jautrus, tikras Išlaužo parapijos kunigas. Krikštytas ir auklėtas Išlaužo bažnyčios statytojo ir parapijos įsteigėjo Vytauto Gurevičiaus. Nuo 6 metų mokytas Išlaužo mokytojų. Lageriuose lankęs savo kleboną vaikiškais mokykliniais laiškais. Nuo vaikystės kovojantis už tiesą. Jūs panašus į kleboną Vytautą, kuris iš to meto vaikų neėmė pinigų už spalvotus pieštukus, sąsiuvinius, leido naudotis didele biblioteka, o grįždamas iš Kauno motoriniu dviračiu visus pakalbindavo. Nesvarbu, kuo važiuotų šių laikų kunigas, bet, kad pastebėtų laukiančius gyvenimo pakelėse, kai dirbtinis intelektas įvairiomis pramogomis stengiasi dvasinę sielovadą ir bažnyčias sutapatinti su religinių pramogų forma, sunku tuo patikėti.

Tavo pirmosios šv.Mišios, kunige Alfonsai, buvo kaip padėka Dievui ir visiems išlaužiečiams, kurie Tave lydėjo kunigystės keliu. Jos primena Tave asmeniniu palaiminimu ir užrašu paveikslėlyje. „Remkitės visą laiką Dievu mano tautiečiai“ (Išlaužas, 1976.VI.27, Šventojo Jono atlaidai).

Duok Dieve mums tokių kunigų. Ačiū senesnės kartos išlaužiečiams, išleidusiems į Dievo sielovadą devynis mažos parapijos kunigus.

Pagarbiai – draugų ir šeimų vardu Laimonas

Kieno talentą prarandame, jei nepadedame laiku?

Kai žmogų ištinka nelaimė, mes mokame susitelkti. Per kelias valandas socialiniuose tinkluose pasklinda žinia, žmonės aukoja, dalijasi, kviečia padėti. Tokiomis akimirkomis atsiskleidžia gražiausia mūsų visuomenės savybė – gebėjimas nelikti abejingiems.

Tačiau šalia mūsų vyksta ir kita drama. Ji neturi skambių antraščių, retai patenka į žiniasklaidą ir beveik niekada netampa paramos akcija.

Tai talentas, kuris užgęsta ne dėl gabumų stokos, o dėl to, kad jam niekas neištiesė rankos.

Būtent todėl jau septyniolika metų labdaros ir paramos fondas „Idėjų vartai“ remiasi paprasta, bet svarbia idėja – padėti žmogui tada, kai nedidelė pagalba gali pakeisti visą jo gyvenimo kryptį.

Kartais tam reikia finansinės paramos. Kartais – padrąsinimo. O kartais pakanka vieno žmogaus, kuris pasakytų: „**Mes tavimi tikime**.“

Per šiuos metus ne kartą įsitikinome, kad didžiausi pokyčiai prasideda ne nuo didelių pinigų, o nuo pasitikėjimo. Ypač prasminga, kai fondo remti jauni žmonės ar jų šeimos po kelerių metų patys tampa rėmėjais. Šiemet prie fondo veiklos prisidėjo ir mūsų fondo nominantas **Marijus Giraitis**.

Tai nebuvo tik finansinė parama. Tai buvo žinia, kad gerumas grįžta. Kad gavęs pagalbą vakar, šiandien gali padėti kitam. Taip gimsta bendruomenė, kurioje sėkmė perduodama iš vienų rankų į kitas.

Fondas kasmet skiria 500 eurų premiją gabiausiam krašto abiturientui, pagerbia pilietiškumo pavyzdžius ir padeda įgyvendinti bendruomenei naudingas idėjas.

Tai nėra tik parama. Tai investicija į žmones, kurie rytoj kurs mūsų kraštą ateitį.

IDĖJŲ VARTAI

Mes dažnai skubame gelbėti tai, kas dega. Ir tai yra kilnu. Tačiau ne mažiau svarbu pasirūpinti tuo, kas dar tik auga. Nes kiekvienas šiandien išsaugotas talentas rytoj gali tapti mokytoju, gydytoju, verslininku, menininku ar žmogumi, kuris kurs stipresnę mūsų bendruomenę.

Todėl verta savęs paklausti ne tik to, kam šiandien reikia pagalbos, bet ir kokio talento mūsų kraštas neteks, jei šiandien nuspręsime likti abejingi.

Ateitį kuria ne atsitiktinumai. Ją kuria žmonės, kurie laiku ištaria: „Aš tavimi tikiu.“

Jeigu tikite, kad kiekvienas išsaugotas talentas yra investicija į visos bendruomenės ateitį, kviečiame prisijungti prie fondo „**Idėjų vartai**“ veiklos.

Nuskenuokite QR kodą.

Galbūt Jūsų parama taps ne tik 500 eurų premija. Galbūt ji taps tuo vieninteliu sakiniu, kurį jaunas žmogus prisimins visą gyvenimą:

„Mes tavimi tikime.“

Nuskenuokite telefonu ir tapkite fondo rėmėju per 1 minutę

Gintautas Bartulis
paramos ir labdaros fondo „Idėjų vartai“direktorius
el.paštas info@idejuvartai.net
+370 698 26680

Atidengta atminimo lenta Prienų parapijos fundatoriaus Kasparo Horvato atminimui

Praėjo 417 metų nuo Prienų miestui ir bažnyčiai svarbios istorinės datos, kuomet 1609 metų rugpjūčio 5 d. tuometinis Prienų ir Birštono valdytojas Kasparas Horvatas kartu su žmona Kotryna Užali pasirašė fundacijos Prienų bažnyčiai aktą, kuris padėjo teisinius ir ekonominius pagrindus Prienų parapijos bei miesto raidai.

Šių dienų vertinimu, tai buvo įžvalgus juridinis ir ekonominis sprendimas, liudijantis apie augantį Prienų svorį LDK administracinėje sistemoje, užtikrinantis tvarką dvaro administravimo sistemoje, bažnyčios ir parapijos finansinį savarankiškumą nuo vietos valdytojų ar valstybės.

Šiam įvykiui atminti rugpjūčio 5 d. Vengrijos ambasados iniciatyva Prienuose surengtos iškilmės. Kelturiomis kalbomis vykęs renginys prasidėjo Laisvės aikštėje, prie Prienų rajono savivaldybės. Ši vietos valdžios institucija pasirinkta kaip simbolinė vieta, siejama su rezidencija, kurioje buvo pasirašytas Prienų parapijos fundacijos aktas.

Pagerbiant iš Transilvanijos kilusį, tarnybos į Lietuvą nublokštą Lenkijos karaliaus ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio karališkosios vengrų sargybos kapitoną, Prienų ir Birštono valdytoją Kasparą Horvatą, aikštėje skambėjo praeitą laikmetį atspindinčios vengrų dainos, atvykusių svečių garbei renginio dalyviai rankose laikė Vengrijos ir Lenkijos vėliavėles.

Į renginį atvyko Jo Ekscelencija Vengrijos ambasadorius Lietuvoje dr. Janos Béres, Lenkijos ambasados ministras patarėjas Artur Soroko, kiti aukštas pareigas užimantys vengrų pareigūnai, dvasininkų bendruomenės atstovai, dalyvavo Prienų rajono savivaldybės vadovai, kultūros įstaigų, Prienų parapijos atstovai, gyventojai. Tarsi atkartodami Kasparo Horvato nueitą kelią – nuo rezidencijos iki bažnyčios su karaliaus Zigmanto III Vazos patvirtintu aktu – susirinkusieji iškilminga eisena patraukė į Prienų Kristaus Apsireiškimo bažnyčią, kur prieš daugiau kaip keturis šimtus metų prasidėjo naujas Prienų parapijos gyvenimo etapas.

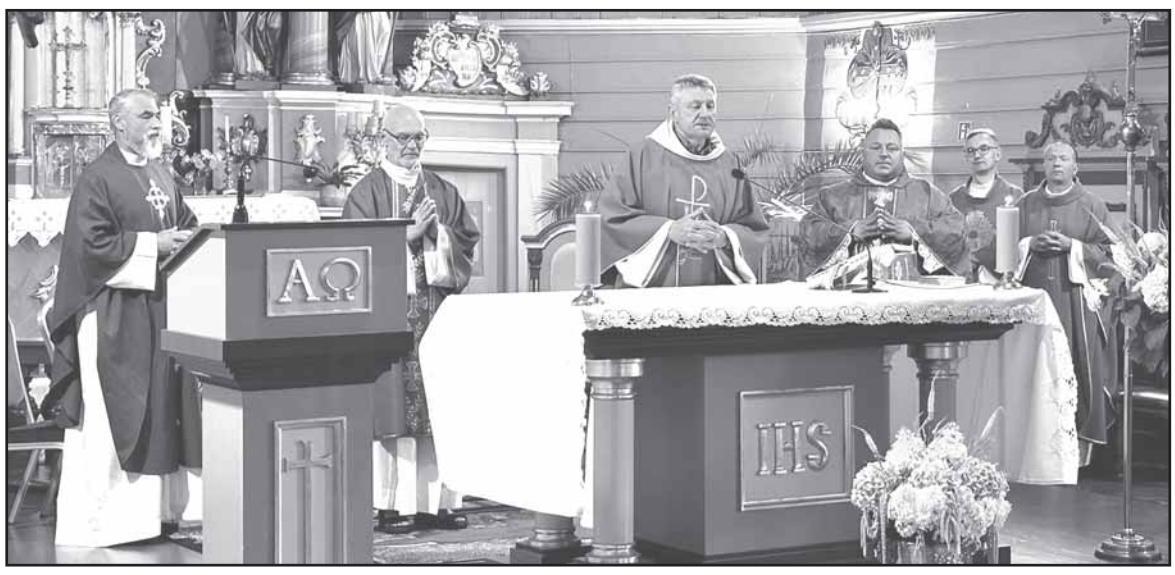

Prienų bažnyčioje buvo aukojamos šv.Mišios už parapijos fundatorius ir jų šeimą.

Atkuriant istorinę atmintį, ant bažnyčios sienos buvo pritvirtinta atminimo lenta, skirta šiai iškiliai asmenybei su lotyniškais žodžiais iš jo fundacijos akto: *„Ad perpetuam rei memoriam – Amžinam šio įvykio atminimui“*.

Atminimo lentą atidengė Savivaldybės meras Alvydas Vaicekauskas ir J. E. Vengrijos Respublikos ambasadorius Lietuvoje dr. Janos Béres. Projektą parengė ir finansavo Vengrijos ambasada, bendradarbiaudama su tėvu Jordanu, Prienų parapija bei Savivaldybe.

Šį atminties ženklą pašventino Prienų parapijos klebonas dekanas Vaidotas Labašauskas, linkėdamas, kad jis ateities kartoms primintų apie ištikimybę, pasiaukojimą, pagarbą artimui ir atsakomybę už savo kraštą bei bendruomenę. Nuskambėjo Vengrijos Respublikos himnas.

J. E. Vengrijos ambasadorius Lietuvoje dr. Janos Béres pasidžiaugė bendradarbiavimu su Prienų parapija, kurio rezultatas – galimybė per Kasparo Horvato asmenybę ir darbus atskleisti amžių bėgyje ne kartą susipynusias vengrų ir lietuvių tautų istorijas ir įamžinti bendrą istorinį paveldą. „Būtent tokie asmeniniai apsisprendimai, prisiminimai, kultūriniai ir religiniai ryšiai sukuria tvirtą pagrindą šiandienos draugystei. Tai ypač svarbu dabartinėje Europoje, susiduriančioje su daugybe iššūkių,– pabrėžė ambasadorius. – Kasparo Horvato ir jo žmonos Kotrynos Užali pagerbimas – tai ne tik istorinis prisiminimas, bet ir gyvas ryšys tarp praeities ir dabarties, kuris ir toliau praturtina abiejų tautų draugystę.“ Jis nuoširdžiai padėkojo visiems už indėlį, įgyvendinant šią atminties iniciatyvą, išskirtinai Prienų parapijos savanoriams, klebonui Vaidotui Labašauskui, kunigui Jordanui

(Nukelta į 8 p.)

Vėžionyse vaikai tapo savo aplinkos kūrėjais: įgyvendintas projektas „KAD: MIESTELIAI“

Prienų rajono Vėžionių kaime sėkmingai įgyvendintas keliaujančių architektūros dirbtuvių projektas „KAD: MIESTELIAI“, kurio metu vaikai kartu su architektūros edukatoriais, savanoriais ir vietos bendruomene kūrė, projektavo ir įgyvendino viešosios erdvės sprendimus. Per penkias intensyvias kūrybines dienas vaikų idėjos virto realiais objektais, kurie nuo šiol tarnaus visai Vėžionių bendruomenei.

Keliaujančios architektūros dirbtuvės (KAD) – tai vaikams ir jaunimui skirtas architektūros edukacijos metodas, skatinantis jaunus žmones tapti aktyviais savo aplinkos kūrėjais, ugdyti pilietiškumą, bendruomeniškumą ir atsakomybę už viešąsias erdves. Projekto metu architektūra tampa ne teorine disciplina, o praktiniu kūrybos procesu, kuriame vaikai mokosi pastebėti savo gyvenamosios aplinkos poreikius, ieškoti sprendimų ir juos įgyvendinti.

Šiais metais „KAD: MIESTELIAI“ dirbtuvės vyko penkiose Lietuvos vietovėse – Barstyčiuose (Skuodo r.), Vėžionyse (Prienų r.), Santaikoje (Alytaus r.), Bardiškių kaime (Pakruojo r.) ir Varlaukyje (Jurbarko r.).

Nuo idėjos iki realaus rezultato

Penkių dienų programa (nuo liepos 28 iki rugpjūčio 1 d.) Vėžionyse buvo kupina kūrybos ir intensyvaus darbo. Kiekviena diena turėjo aiškų tikslą – nuo pažinties ir idėjų generavimo iki jų įgyvendinimo.

Pirmą dirbtuvių dieną vaikai susipažino, ieškojo komandų, kūrė pirmuosius viešųjų erdvių maketus ir pristatė savo sumanymus. Vėliau buvo pasiskirstyti darbai, o kūrybinės idėjos pradėtos paversti realiais projektais.

Antrą ir ketvirtą dienomis vyko intensyvūs statybos darbai. Vaikai patys matavo, pjovė, šlifavo, kalė, konstravo ir kartu su savanoriais sprendė praktinius iššūkius. Darbas virė nuo ryto iki vakaro, o kūrybinis procesas taip įtraukė dalyvius, kad, pasibaigus dirbtuvių laikui, daugelis dar neskubėdavo skirstytis į namus.

Baigiantis projektui surengtas jo rezultatų pristatymas bendruomenei. Vaikai su pasididžiavimu savo darbus pristatė tėvams, seneliams, kaimynams ir draugams, pasakodami apie kūrybinį procesą bei įgytą patirtį.

Dovana visai bendruomenei

Per penkias dienas Vėžionių vaikai sukūrė ne tik projektus popieriuje, bet ir realius objektus, papildžiusius kaimo viešąją erdvę.

Bendromis vaikų, savanorių ir bendruomenės pastangomis Vėžionyse atsirado tinklinio aikštelė, du bokšteliai, krepšinio lenta, atnaujinta ir išdažyta pavėsinė bei nauji suoleliai. Šie objektai taps ne tik vaikų laisvalaikio vieta, bet ir nauja bendruomenės susibūrimų erdve.

Svarbiausia projekto vertė – ne vien pastatyti objektai. Dar svarbesnis rezultatas – vaikų pasitikėjimas savo jėgomis, supratimas, kad jų idėjos yra svarbios, o bendromis pastangomis galima keisti savo gyvenamąją aplinką.

Didžiausias laimėjimas – bendrystė

Viso projekto metu tarp vaikų ir savanorių užsimezgė ypatingas ryšys. Kartu dirbant, sprendžiant iššūkius ir kuriant gimė draugystės, kurios, tikimasi, išliks ir ilgam.

Nuoširdi padėka skiriama projekto „KAD: MIESTELIAI“ savanoriams Vladimirui Ionovui (Vovai), Aistei Marozaitei, Arinai Jeršovai, Danieliui Pilkauskui, Justei Baranskytei ir Gabijai Šakalytei, kurie savo profesionalumu, kantrybe ir atsidavimu padėjo vaikams įgyvendinti jų idėjas.

Ne mažiau svarbus buvo ir Vėžionių bendruomenės įsitraukimas. Organizatoriai nuoširdžiai dėkoja Birutei ir Vytautui Bartkams, Vėžionių bibliotekos bibliotekininkei Daliai Navickienei, Simonai Navickaitei, Kristinai Vaitkevičiūtei, Ritai Paulavičiūtei, Nijolei Bartkuvienei, Danutei Sinkevičienei, Ingai ir Egidijui Treigiams, kurie prisidėjo prie projekto veiklų, rūpinosi dalyviais, padėjo

(Nukelta į 7 p.)

Gyvenimo medis augina naujas šakas

Asmenybių šviesa

MRF
MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Nepritapusi, bet talentinga ir išdidi

Jonas LAURINAVIČIUS, žurnalistas

Tokia buvo Danutė Zieniūtė (1927-1974), mokytoja, literatė, niekaip nepritapusi prie sovietinės aplinkos.

Ji kilusi nuo Balbieriškio (Prienų r.), iš padorios, religingos ūkininkų šeimos, išauginusios dvi dukras: Ireną ir Danutę.

Mokėsi Alytaus ir Prienų gimnazijose, studijavo Vilniaus universitete lituanistiką, tačiau kai kambario draugei prasitarė, kad po karo tėvą ištrėmė į Sibirą (motina su dukromis spėjo pasislėpti), iš universiteto buvo pašalinta. Danutei tai buvo žiaurus smūgis.

Ji nuėjo mokytojauti, pedagogines studijas baigė neakivaizdžiai Vilniaus pedagoginiame institute.

Rašė eilėraščius, kai ką išspausdino Prienų rajono laikraštis „Naujas gyvenimas“, „Tarybinis mokytojas“, kiti.

Kunigiškiuose, pas O. Palevičiūtę

Tuo metu buvau studentas lituanistas, baigęs pirmą kursą.

Per vasaros atostogas, gavęs iš „Lietuvos pionieriaus“ komandiruotę, autobusu nuvažiavau į Prienų rajono Kunigiškių septynmetę mokyklą. Susitikau su pionierių vadove Ona Palevičiūte. Kai jau į bloknotą buvau prisirašęs medžiagos apie moksleivių vasarą, kažkaip kalba pakrypo apie literatūrą, poeziją.

Tada pirmą kartą išgirdau vardą ir pavardę: Danutė Zieniūtė.

– Tai mano draugė, – atviravo mokytoja. – Rašo puikius eilėraščius, vis siunčia man juos paskaityti.

Ona Palevičiūtė iš stalčiaus ištraukė mokyklinio sąsiuvinio lapuose prirašytų eilėraščių. Davė paskaityti.

– Tikrai gražiai rašo, – pasakiau.

Taip man iš tikrųjų atrodė. Nes pats ne tik mėgdavau skaityti poeziją, bet ir nuo mokyklos dienų rašiau eilėraščius, dalyvavau vieno kito rajono literatų būrelio veikloje, žinojau, kaip rašo jaunieji literatai, kokius jų eilėraščius spausdina vietiniai laikraščiai.

Netrukus „Lietuvos pionierius“ (1960 08 10, nr. 64) išspausdino mano rašinuką apie Kunigiškių septynmetės mokyklos jaunuosius kraštotyrininkus, iliustruodamas Onos Palevičiūtės daryta nuotrauka.

Tuo mano bendrystė su Ona Palevičiūte ir baigėsi.

Vėl ji, poezijos pilna...

Tačiau domėjimasis Danutės Zieniūtės poezija išliko.

Jaunystėje viena pirmųjų mano darboviečių buvo Kaišiadorių rajono laikraščio redakcija. Sovietmečiu buvo įprasta rajonų, ypač kaimyninių, redakcijoms viena kitai siuntinėti savo laikraščius. Taip ir aš gaudavau kiekvieną prieniškių „Naujo gyvenimo“ numerį. Pirmiausia įnikdavau į literatūrinius puslapius, kur dažnai rasdavau ir Danutės Zieniūtės eilėraščių.

Kaip ir anąsyk, Kunigiškių septynmetėje, jie man atrodė išsiskiriantys iš daugelio kitų literatūros puslapiuose spausdinamų rajono literatų eilėraščių.

Birštone

Vasarą gydžiausi ir poilsiavau Birštone. Buvo ilgos popietės, savaitgaliai be procedūrų. Ėmiau domėtis kurorto istorija, žmonėmis. Susipažinau su mokytoju Petru Kazlausku.

Tai buvo „vaikščiojanti Birštono enciklopedija“. Daugiausia iš jo ir jo mokinių surinktų eksponatų pokario metais buvo kuriamas Birštono muziejus.

Kartą paklausiau:

– Esu girdėjęs, kad Birštono vidurinėje dirbote su mokytoja Danute Zieniūte. Norėčiau su ja susitikti. Man patinka jos eilėraščiai. Būtų malonu pasikalbėti...

Tačiau tąsyk su Danute Zieniūte susitikti nepavyko. Vienądien Petras Kazlauskas pasakė, kad mokytoja serga, o kitądien – kad kažkur išvykusi, Birštone jos nėra.

Vis dėlto apie Danutę Zieniūtę mokytojas mielai man papasakojo.

– Su ja Birštono vidurinėje dirbau dvejus mokslo metus, 1972–1974-aisiais. Ji jau turėjo didelę darbo patirtį, dirbo visu atsidavimu, turėjo apdovanojimų, netgi „Garbės ženklo“ ordiną, tačiau tuo niekad nesipuikavo, buvo kukli, uždara, tyli, nedrąsi. Subūrė pirmąjį literatų būrelį, pati rašė eilėraščius. Didelį įspūdį mokykloje padarė Danutės surengtas susitikimas su kraštiečiu rašytoju Vytautu Bubniu ir poetu Alfonsu Maldoniu. Iki jos niekas tokių literatų švenčių pas mus neorganizavo. Su ja stengėmės kalbėti ramiai, nes visi matėme, kad ji labai jautri, kiekvienas aštresnis žodis ją giliai žeidžia. Nors niekad nesistengia būti priekyje, tačiau visada regima, gerbiama, pagarbiai minima.

– Būtinai aplankysiu, – tariau, išklausęs mokytojo malonų atsiliepimą apie kolegę. – Jeigu ne šią vasarą, tai kitą... Būtinai!

Išėjo Nemuno link...

Deja, su Danute Zieniūte nesusitikome. Tik kiek vėliau paaiškėjo, kad jau ir negalėjau susitikti... Niekada. Nes jos jau nebebuvo. Jau tada, kai mokytojas Kazlauskas draugiškai man apie ją pasakojo. Nes jis pats tikros tiesos dar nežinojo. Nes dar ir nerimastingos kalbos, gandai apie jos dingimą be žinios dar nesklido.

Tai paaiškėjo po kokio pusmečio, kai Nemuno pakrantėje rado plūduriuojančią.

Ji išėjo viena, su niekuo neatsisveikinusi...

Nesulaukusi savo poezijos knygos...

Knyga buvo jos viso kūrybinio gyvenimo svajonė, tačiau ji neišskleidė sparnų, nepakilo.

Atvirų kelių klampynės

Dabar, kai rašau šias eilutes, tai yra trečiąjį nepriklausomos Lietuvos dešimtmetį, kiekvieno jauno ar seno literato svajonė išleisti eilėraščių knygą būtų ne tokia jau sunkiai įgyvendinama: tereikia pinigėlių, vos kelių šimtų eurų kukliam rinkinėliui – ir tau kurjeris visą tiražą atveš prie pat buto durų. Leidykla netgi padėkos, kad leisti knygelę pasirinkai ją, o ne kitą, nes tarp leidyklų arši konkurencija, kova už būvį.

O Danutės Zieniūtės laikais buvo kitaip. Knygas leido Valstybinė grožinės literatūros leidykla, vėliau ji – „Vagos“ leidykla. Niekur nedingo, tik ji viena ir tebuvo. Partijos linija irgi buvo aiški: jaunimui visi keliai atviri, taigi ir leisti savo kūrybos knygas knygeles. Tačiau dažniausiai kiekvienam literatui reikėjo pereiti tų atvirų kelių kryžiaus kelius. Aišku, buvo gerai, kad iš daugybės išleisti siūlomų knygų įvairių konsultantų buvo atsijojami geriausi, niekalo į knygų rinką neleido. Tačiau net ir knygų leidyba buvo planuojama, pavyzdžiui, per metus išleisti penkias „Pirmosios knygos“ serijos knygeles, nes tik tokiam skaičiui knygelių skirdavo finansavimą. Jeigu tavo knygelė nepatenka į šiųmečių penketuką, ją atideda kitiems metams. O ar yra garantija, kad kitais metais ji tokia bus išleista? Ne, jokios garantijos. Be to, žiūri proporcijų: turi būti ir poezijos, ir prozos. Žiūri autorių amžiaus: jei maždaug du vienodo amžiaus, tai paprastai pirmenybė jaunesniajam, perspektyviausiajam... O dar yra cenzūra – Glavlitas! Be jo rezoliucijos jokia knyga neišvysta šio pasaulio. Tad būk tu kad ir geležinių nervų, ištverti tą visą knygelės leidybos raizgalynę, ypač jei sukluptum kaip Sibiro tremtinio dukra prie paskirtinio barjero!

Jeigu ne ji, buvusi Kunigiškių mokytoja...

Grįžtu prie Onos Palevičiūtės.

Mes šiandien neturėtume tokios apimties dviejų Danutės Zieniūtės poezijos knygų – „Mėlyna paukštė“ (2011) ir „Nedaug iš gyvenimo paėmiau“ (2013) – jei ne Ona Palevičiūtė, pradinių klasių mokytoja. Tai ji, kolegėms mokytojoms, rengiančioms Danutės Zieniūtės poezijos rinkinį, padėjo ant stalo aplanką, tarstelėdama:

– Štai jums Danutės kūryba. Manau, kad pravers rengiamai knygai. Esu laiminga, kad dar sulaukiau šios valandėlės.

Viena iš knygos „Nedaug iš gyvenimo paėmiau“ sudarytojų – Anelė Tulevičiūtė-Zurlienė – toje knygoje rašo:

„Varčiau plonus pergamentinius lapus su tvarkingai mašinėle išspausdintais mūsų mokytojos Danutės Zieniūtės eilėraščiais. Mane pagavo džiaugsminga banga ir kėlė aukštyn: netikėtai atrastas lobis! Kai ji atsikėlė į Birštoną, poezijos mylėtoja ir Danutės talento gerbėja [...] Onutė Palevičiūtė pluoštą – per šimtą aštuoniasdešimt (! – **J. L.**) eilėraščių – paruošė trimis egzemplioriais. Su vienu atkaklioji draugė, pasak pačios poetės, pasiekė mūsų Meką – Rašytojų sąjungą“ (94 p.).

Bus daugiau

Angelija KUBILIENĖ

Pamilkime kaimą

Mūsų toksai mylimas kraštas,
Nėra vien žemėlapy taškas.
Tai žydintys sodai ir aviliai,
Tautos tradicijos, įsišakniję giliai.

Staltiesių, rakšluosčių audimų raštai,
Staklelių dūzgimas ilgais vakarais.
Ar nugrims užmarštin ornamentikos raštai?
Ar puoš tik muziejus dailūs kūriniai?

Vingiuoja Nemuno upė plati,
Jos vanduo sidabro monetomis tviska
Ir tu nuo gimimo čia seniai gyveni
Prie krantuose bujojančio miško.

Kasmet žemė margai pasirėdo,
Paliekam joje ir mes savo pėdas,
Kai renkamės savo kelio maršrutą,
Keliaudami į laiką, nebūtą.

Metai palieka amžiną žymę
Žemėje, kur žmonės duoną augina,
Po saulėtu Tėvynės dangumi
Svarbu išlikti pagarbos vertu žmogumi.

Pro rugio misterijos tylą,
Kaitri saulė kas rytą pakyla
Ir sugrįžta ant stalo raikoma duona,
Kasdiene, Kūrėjo mums duota.

Žemės žodžiai – tylūs ir paprasti,
Kaip čiurlenimas pakrantės šaltinio,
Kaip miško garsai, naujai atrasti,
Kaip ženklai ant akmens, visažinio.

Kaimo valiuta – toksai grynas oras,
Žalios erdvės, upės ir ežerai,
Pabūti toj tyloj – nepaprastas noras,
Pamilti gamtą, su ja elgtis dorai.

Žmonių bendrystė sušildo geriausiai,
Suskamba darnioj sutartinėj.
Gražių tradicijų klodai – giliausi,
Nes žmonės savo istoriją žino.
Čia lietuviškas žodis atgyja
Ir svetimybės jo nesuryja.
Po tėviškėlės giedra padange
Išsaugokim kalbą, mums brangią.
Pamilkim lietuvišką kaimą,
Ir žmones, čia radusius laimę,
Žemę, kur gyva protėvių dvasia,
Nes ji užkoduota mumyse.

Ir ką gali tu žmogui pasakyt,
Kai jis ant slenksčio sėda,
Kai viena koja jis dar kambary,
Antra – kitoj erdvėj pakibus.
Ir ką gali tu žmogui pasakyt,
Kai skauda net galvoti,
Apie tai – kas bus,
Kas laukia jo,
Ir tų – kas šičia pasilieka.
Kai žodžiai lyg seni sausainiai
Sutrupa išsyk
Nespėję lūpų net pasiekti,
Vieni nuskęsta upės tėkmėje,
Kiti – žvirgždu nusėda.
Ir ką gali tu žmogui pasakyt,
Kai laikinumas ima ir ištinka?
Gal tik už rankos palaikyt?
Nuglostyt akimis ir
Atminimais apkamšyti,
Tylia malda užklot?
Nes tyloje mes telpame visi
Ir su viskuo, kuo šiandien tapom.
Ir visada – su viltimi.
Net ir per slenkstį žengiant.

Alma D.J.

Šiltnamių revoliucija: žaidimo taisykles rinkoje kuria tik stiprios komandos

Lietuvos daržovių ir vaisių augintojai sulaukė puikios progos užsitikrinti solidžią finansinę pagalbą ir sustiprinti savo pozicijas rinkoje. Visą rugsėjį bus renkamos paraiškos pagal Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano sektorinę intervencinę priemonę „Parama gamintojų organizacijoms vaisių ir daržovių sektoriuje“. Ši Europos Sąjungos ir valstybės parama padeda ūkininkams burtis, modernizuoti ūkius ir drąsiau konkuruoti rinkoje.

Daržovių ir vaisių augintojai gali užsitikrinti solidžią paramą savo ūkiui vystyti – tam jie galės teikti paraiškas visą rugsėjį. Nuotrauka iš ŽŪM archyvo.

Parama – pripažintoms gamintojų organizacijoms

Šiuolaikiniam ūkininkavimui nebeužtenka vien derlingos žemės ir palankių orų – tam reikalingos tvirtos organizacinės struktūros, pažangios technologijos bei didesnė derybinė galia maisto tiekimo grandinėje. Europos Sąjunga puikiai supranta šiuos poreikius, todėl tiksliną paramą skiria per pripažintas gamintojų organizacijas, skatindama tvarų augimą, inovacijas bei atsparumą klimato kaitai.

Norėdami gauti šią paramą, pareiškėjai privalo atitikti nustatytus kriterijus. Gauti finansavimą gali tik oficialiai pripažintos vaisių ir daržovių gamintojų organizacijos. Tai gali būti kooperatyvai, asociacijos ar žemės ūkio bendrovės, vienijančios bent penkis narius, kurių metinė apyvarta siekia ne mažiau kaip 300 tūkst. eurų.

Parama pripažintoms vaisių ir daržovių gamintojų organizacijoms skiriama įgyvendinti patvirtintas 3–7 metų veiksmų programas, kurios padeda stiprinti rinkos pozicijas, investuoti į gamybą bei skatinti pardavimus. Finansavimas teikiamas negrąžintina subsidija per Nacionalinę mokėjimo agentūrą. Paramos intensyvumas gali siekti iki 50–60 proc. tinkamų išlaidų, o tam tikroms veikloms – iki 80–100 proc.

Nepriklausomai nuo projekto apimties, parama negali viršyti 4,1 proc. organizacijos parduodamos produkcijos vertės. Šis procentas tam tikrais atvejais gali išaugti iki 4,6, jeigu viršijanti suma naudojama krizėms valdyti ar prevencijai.

Remiama veikla apima didelį sričių spektrą, pradedant gamybiniais statiniais bei įranga ir baigiant rinkodara bei aplinkosauga:

• **Investicijoms:** statiniams ir įrangai įsigyti, gamybai planuoti, kokybei gerinti bei moksliniams tyrimams.

• **Rinkodarai skatinti:** produktų pristatymams ir degustacijoms parduotuvėse, bendradarbiavimui su prekybos tinklais. Taip pat prekės ženklams populiarinti, dalyvauti parodose bei mugėse, rinkodaros strategijoms rengti ir naujoms produktų linijoms kurti.

• **Kokybei ir atsekamumui:** vidaus kokybės sistemoms kurti, produktams sertifikuoti, auditams bei programinei įrangai, užtikrinančiai produkcijos kelią nuo lauko iki stalo.

• **Krizėms valdyti:** produkcijai pašalinti iš rinkos, kai ji nemokamai perduodama ligoninėms, vaikų globos namams ar kitoms įstaigoms.

Svarbu paminėti, kad į kiekvieną programą turi būti integruoti tvarumo principai: ne mažiau kaip 15 proc. išlaidų privaloma skirti klimato kaitai švelninti ir aplinką tausojantiems metodams, bent 2 proc. – inovacijoms ir mokslo tyrimams diegti, o administracinės išlaidos griežtai ribojamos iki 4 proc.

Iš pavienių žaidėjų tapo stipria jėga

Lietuvoje šios paramos galimybėmis kol kas pasinaudojo tik viena daržovių augintojų organizacija – žemės ūkio kooperatyvas „Agrolit“. Prieš 15 metų įkurtas kooperatyvas vienija 2 uždarąsias akcines bendroves ir 6 ūkininkus.

Šiandien „Agrolit“ valdo apie 27,39 hektaro šiltnamių plotą ir per sezoną užaugina bei parduoda apie 8 tūkst. tonų daržovių. Didžioji dalis produkcijos keliauja į Lietuvos prekybos tinklus, o dalis eksportuojama į Latviją ir Estiją.

Kooperatyvo kelias iki oficialaus pripažinimo užtruko – jis tik 2017 metais oficialiai tapo pripažinta vaisių ir daržovių gamintojų organizacija. Pasak kooperatyvo vadovo Viliaus Jundulo, šis statusas kooperatyvui tapo dideliu lūžiu: „Tai, kad tapome pripažinta gamintojų organizacija, leido mums iš pavienių žaidėjų tapti stipria jėga. Galimybė planuoti ilgalaikes veiklas su finansine parama iš esmės pakeitė mūsų požiūrį į modernizavimą.“

Tapęs pripažinta organizacija, vieną trejų metų veiksmų programą kooperatyvas įgyvendino 2019–2022 m., kitą tokios pačios trukmės veiklos programą – 2023–2025 m., sėkmingai pasiekdami pagrindinius įgyvendinimo rodiklius.

Pajutęs sėkmės skonį, „Agrolit“ šiemet pradėjo vykdyti naują 3 metų veiksmų programą pagal Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano sektorinę intervencinę priemonę „Parama gamintojų organizacijoms vaisių ir daržovių sektoriuje“, užtikrinančią nepertraukiamą novatoriškų daržovių auginimo metodų, tvarios aplinkosaugos praktikos ir pažangių rinkodaros strategijų integravimą. Kooperatyvas taip pat sustiprino savo derybines galias su prekybos tinklais bei užmezgė glaudesnį bendradarbiavimą su mokslo ir finansų institucijomis.

V. Jundulas akcentuoja, kad parama suteikia realią galimybę judėti į priekį. „Šis paramos mechanizmas leidžia mums kasmet iki 8,2 proc. nuo apyvartos investuoti į produkcijos paruošimą, laikymą bei pristatymą pirkėjui. Kai paramos intensyvumas siekia iki 50 proc., atsiveria durys technologijoms, kurių vieni niekaip neįpirktume“, – sako vadovas.

Užs.Nr.022

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Bendrai finansuoja Europos Sąjunga

Prašymai dėl valstybinės žemės turi būti teikiami teisingam patikėtiniui

Nacionalinė žemės tarnyba (NŽT) primena, kad teikiant prašymus dėl valstybinės žemės pardavimo, nuomos, sutikimų statyti statinius valstybinėje žemėje, teisės naudoti žvejybos plotą valstybiniuose vandens telkiniuose suteikimo ir kitais panašiais klausimais svarbu juos adresuoti institucijai, kuri patikėjimo teise valdo konkretų valstybinės žemės sklypą ar valstybinę nesuformuotą žemę arba valstybinį vandens telkinį.

Nuo 2024 m. miestuose ir miesteliuose esančią valstybinę žemę bei valstybinius vandens telkinius patikėjimo teise valdo savivaldybės. Vis dėlto, NŽT sulaukia nemažai prašymų dėl šių teritorijų. Tokiais atvejais Tarnyba prašymus persiunčia nagrinėti atitinkamai savivaldybei, todėl jų nagrinėjimas užtrunka ilgiau.

Dažniausiai tokios klaidos pasitaiko teikiant popierinius prašymus. Tuo tarpu prašymus teikiant elektroniniu būdu per Žemės informacinę sistemą (ŽIS), tokių nesklandumų nebūna, nes sistema automatiškai parenka teisingą valstybinės žemės patikėtinį, kuriam turi būti adresuotas prašymas. Be to, dalis reikalingų duomenų užpildoma automatiškai, todėl sumažėja ir kitų prašymo pildymo klaidų tikimybė.

Siekdama, kad prašymai būtų pateikiami greičiau ir be klaidų, NŽT ragina naudotis ŽIS. Kad naudotis sistema būtų paprasčiau, parengtos išsamios atmintinės ir instrukcijos, kurias galima rasti: https://nzt.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/zis-paslaugu-atmintines/.

Kai prašymą nusprendžiama teikti popieriniu būdu, pirmiausia rekomenduojama pasitikrinti, kas patikėjimo teise valdo dominantį valstybinės žemės sklypą ar valstybinės nesuformuotos žemės plotą arba valstybinį vandens telkinį.

Patogiausia tai padaryti ŽIS žemėlapyje. Teritorijų planavimo ir statybos vartų interneto svetainėje pasirinkite skiltį „Bendrasis žemėlapis“ ir įjunkite sluoksnį „Valstybinė žemė“.

Tuomet viršutinėje žemėlapio juostoje pasirinkite identifikavimo įrankį, pažymėtą raide „i“, ir spustelėkite dominantį žemės sklypą / valstybinę nesuformuotą žemę arba vandens telkinį.

Tuo atveju, jei pasirinksite valstybinės žemės sklypą, matysite šio žemės sklypo patikėtinį, unikalų numerį, kadastro vietovės pavadinimą, savivaldybės pavadinimą, adresą, naudojimo būdą, plotą, vidutinę rinkos vertę, vidutinės rinkos vertės nustatymo datą ir kitą aktualią informaciją.

Žemės sklypo paiešką taip pat galima atlikti kairėje pusėje pasirinkus skiltį „Vietovės paieška“ pagal adresą, žemės sklypo unikalų numerį, koordinates.

Pasirinkę valstybinės nesuformuotos žemės plotą, papildomai atsidariusiame lange matysite informaciją apie valstybinės nesuformuotos žemės patikėtinį, savivaldybę, gyvenvietę, duomenų pakeitimo datą.

Vaizdo instrukciją, kaip naudotis šia funkcija, rasite: *https://www.youtube.com/watch?v=mVbsBMQN73M*.

Jeigu matysite, kad valstybinės žemės sklypo ar valstybinės nesuformuotos žemės ploto arba vandens telkinio patikėtinis yra savivaldybė, prašymą reikėtų teikti tai savivaldybei. Jei nurodyta, kad patikėtinis yra Nacionalinė žemės tarnyba, prašymas teikiamas NŽT.

Beržyno parke – nauja vieša geriamojo vandens gertuvė!

UAB „Prienų vandenys“ Prienų Beržyno parke įrengė viešą gertuvę, kuria nemokamai galės naudotis visi parko lankytojai.

Nuo šiol sportuojantys, vaikštinėjantys ar parke laiką leidžiantys gyventojai bei miesto svečiai galės patogiai atsigaivinti geriamuoju vandeniu ir prisipildyti savo daugkartines gertuves.

Tikimės, kad ši naujovė prisidės prie patogesnio poilsio viešosiose erdvėse, skatins vartoti daugiau vandens bei mažinti vienkartinių plastikinių butelių naudojimą.

Kviečiame naudotis naująja gertuve!

UAB „Prienų vandenys“ informacija

Prenumeruoti – pigiau nei pirkti!

„Gyvenimą“ su „Birštono versmėmis“ galima užsiprenumeruoti:

. Redakcijoje (be aptarnavimo mokesčio!) Adresas: Kauno g. 19A, Prienai. Tel.: 0 319 60 012, 0 605 19 327.El. paštas: *zina@gyvenimas.info*, *info@gyvenimas.info*

. Paštuose ir pas laiškanešius: Mobilųjį laiškanešį galite išsikviesti telefonu: (0 700) 55 400.

Gyvenimas – šeimai apie sveikatą

PR Pradedama kompensuoti deguonies aparatų nuoma miego apnėja sergantiems pacientams

Pacientams, sergantiems obstrukcine miego apnėja, nuo šiol taps lengviau gauti vieną veiksmingiausių šios ligos gydymo priemonių – nuolatinio teigiamo slėgio palaikymo kvėpavimo takuose deguonies aparatus. Valstybinės ligonių kasos (VLK) specialistų teigimu, šis sprendimas sumažins finansinę naštą pacientams ir padės išvengti sunkių negydomos ligos pasekmių.

Sveikatos apsaugos ministrui pasirašius įsakymą, nuo šių metų liepos 24 d. šie aparatai yra įtraukti į Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis nuomojamų medicinos priemonių sąrašą.

Obstrukcinė miego apnėja – viena dažniausių miego sutrikimų formų, kai miegant periodiškai sustoja kvėpavimas arba jis tampa labai paviršutiniškas. Dėl to žmogus neišsimiega, jaučia nuolatinį nuovargį, mieguistumą dieną, sunkiau susikaupia, o ilgainiui didėja širdies ir kraujagyslių ligų, insulto, cukrinio diabeto bei kitų sveikatos sutrikimų rizika.

Nuolatinio teigiamo slėgio palaikymo kvėpavimo takuose deguonies aparatai (CPAP ar autoCPAP) bus skiriami pacientams, kuriems obstrukcinė miego apnėja patvirtinta atlikus polisomnografijos tyrimą ir nustatyta vidutinio sunkumo arba sunki ligos forma. Šie aparatai užtikrina nuolatinį teigiamą slėgį kvėpavimo takuose, todėl miego metu jie lieka atviri, ir žmogus gali normaliai kvėpuoti.

„Daugeliui pacientų deguonies terapija leidžia iš esmės pagerinti gyvenimo kokybę – sumažėja mieguistumas dieną, pagerėja miego kokybė, darbingumas ir bendra savijauta. Iki šiol nemažai žmonių šiuos aparatus turėdavo įsigyti ar nuomotis savo lėšomis, todėl gydymas ne visiems buvo prieinamas. Šis sprendimas sudaro galimybes daugeliui pacientų laiku gauti reikiamą gydymą ir išvengti su liga susijusių komplikacijų“, – sako VLK Medicinos priemonių kompensavimo skyriaus vedėjas Giedrius Baranauskas.

Lietuvos pulmonologų ir alergologų draugijos bei Lietuvos pulmonologų draugijos duomenimis, Lietuvoje gali būti apie 600 naujų vidutinio sunkumo ir sunkios obstrukcinės miego apnėjos atvejų, kai pacientams reikalingas gydymas deguonies aparatais.

Numatyta, kad tokių aparatų skyrimo tikslingumą vertins antrinio arba tretinio lygio sveikatos priežiūros įstaigos gydytojų konsiliumas, kuriame dalyvaus bent vienas gydytojas pulmonologas arba neurologas. Aparatus galės skirti tik tos gydymo įstaigos, kurios turi galimybę atlikti polisomnografijos tyrimą ir jo metu patvirtinti diagnozę.

VLK skaičiavimais, vieno deguonies aparato, skirto miego apnėjai gydyti mėnesio nuomos bazinė kaina sieks daugiau nei 54 eurus, o metinės fondo išlaidos sudarys apie 391 tūkst. eurų.

Naudingi patarimai

PR Šilti vakarai kviečia į lauką: didžiausia uodų įkandimų rizika – per pirmąsias 20 minučių

Dauguma žmonių repelentą nuo uodų panaudoja tik po pirmojo įkandimo. Tačiau būtent dėl to uodai ir spėja įkąsti – didžiausia rizika būti sukąstam kyla per pirmąsias 20 minučių išėjus į lauką, ypač aušros ir sutemų metu. Jei apsauga pasirūpinama iš anksto, uodų įkandimų galima išvengti.

Vasaros vakarus daugelis leidžia terasoje, sode ar prie ežero, tačiau būtent tuo metu uodai yra aktyviausi. Jų aktyvumą lemia temperatūra, šviesa ir oro drėgmė. Daugiausia uodų skraido valandą prieš ir valandą po saulėtekio bei valandą prieš ir po saulėlydžio. Tuo metu vėjas dažniausiai nurimsta, oras tampa vėsesnis ir drėgnesnis, todėl susidaro idealios sąlygos uodams.

Pirmosios 20 minučių lauke yra pačios rizikingiausios dėl trijų priežasčių. Pirma, uodai žmogų labai greitai aptinka pagal iškvepiamą anglies dioksidą ir kūno skleidžiamą šilumą. Antra, daugelis žmonių dar nebūna panaudoję repelento tuo metu, kai išeina į lauką. Trečia, teritoriją apsaugantiems repelentams reikia laiko, kad pasiektų didžiausią veiksmingumą.

„Thermacell“ atstovo Baltijos šalyse ir „Homeyard“ vadovo Alari Ilves teigimu, apie apsaugą nuo uodų reikėtų galvoti taip pat, kaip ir apie kepsninės įkūrimą – pasiruošti reikia dar prieš išeinant į lauką, o ne tada, kai veiklos lauke jau prasidėjo.

Pasak jo, vien odai skirtų repelentų ne visada pakanka, ypač sodybose prie ežerų ar miško pakraščiuose, kur uodų gali būti itin daug. Tokiose vietose veiksmingiausias sprendimas – priemonė,

(Nukelta į 7 p.)

PR Kai pasaulis tampa per ryškus ir per garsus: kaip migrena pakeičia sergančiųjų gyvenimą

Kai 21-erių Greta eina į prekybos centrą, koncertą ar net žiūri televizorių namuose, ji pirmiausia galvoja ne apie pramogą, o apie šviesą, garsus ir kvapus. Migrena ją lydi nuo ankstyvos vaikystės, o priepuoliai kartojasi nuo 8 iki 15 kartų per mėnesį. Specialistai pabrėžia, kad migrena nėra tiesiog stipresnis galvos skausmas, todėl jos nereikėtų nuvertinti ar ilgai malšinti vien nuskausminamaisiais.

Greta migrena serga jau 16 metų. Ji sako, kad ligos įtaka juntama ir tarp priepuolių – tenka nuolat stebėti aplinką, vengti dirgiklių ir planuoti net paprasčiausias veiklas. „Migrena mane veikia ne tik tomis dienomis, kai labai skauda. Net ir tarp priepuolių turiu galvoti, kas gali išprovokuoti skausmą – šviesa, garsai, kvapai ar fizinis krūvis“, – pasakoja Greta.

Dėl to ji nuolat nešioja akinius nuo saulės, triukšmingose vietose naudoja ausų kištukus, o prieš eidama į naują vietą įvertina, ar ten nebus per daug dirgiklių. „Didžiausias provokatorius man yra šviesa, ypač blyksinčios šviesos. Dėl to tenka riboti renginius, koncertus ar net tam tikras televizijos transliacijas“, – sako ji.

Nematoma liga nereiškia, kad jos nėra

Greta sako, kad vienas sunkiausių dalykų – aplinkinių nesupratimas. Mokykloje migrena dažnai buvo priimama kaip paprastas galvos skausmas, nors priepuolio metu ją gali lydėti ne tik skausmas, bet ir regėjimo ar jutimų sutrikimai.

„Žmonės galvoja, kad atsigersi vandens, pamiegosi ir pagerės. Bet migrena yra neurologinė liga, kuri paveikia visą kūną. Skausmo metu man gali dingti matymas dešinėje akyje, nutirpti viena pusė, o visa aplinka pradeda erzinti“, – dalijasi Greta.

Daugiau supratimo ji pajuto tik universitete, kur atsirado galimybė studijuoti pritaikytomis sąlygomis. Vis dėlto Greta sako, kad apie nematomas ligas visuomenėje vis dar kalbama per mažai. „Nematoma liga nereiškia, kad jos nėra. Aš su ja gyvenu kiekvieną dieną ir jaučiuosi kontroliuojama savo ligos“, – tikina mergina.

Migreną išduoda ne vien skausmo stiprumas

„Meliva“ klinikos šeimos gydytoja **Jurga Dūdienė** pabrėžia, kad migrena nėra tiesiog stipresnė įtampos tipo galvos skausmo forma, o specifinis neurologinis sutrikimas.

„Migrenai būdingas pulsuojantis, tvinksintis, dažnai vienoje galvos pusėje jaučiamas skausmas. Jis stiprėja judant – lipant laiptais, lenkiantis ar net keičiant kūno padėtį. Todėl žmonės dažnai ieško pozos, kurioje galėtų gulėti ir kuo mažiau judėti“, – aiškina gydytoja.

Pasak jos, migrenos skausmas gali trukti nuo kelių valandų iki kelių parų. Jį neretai lydi pykinimas, vėmimas, jautrumas šviesai, garsui, kartais ir kvapams. Kai kuriems žmonėms prieš priepuolį pasireiškia aura – regėjimo mirgėjimas, „aklos dėmės“, rankų ar veido tirpimas, kalbos sutrikimai.

„Įtampos tipo galvos skausmas dažniausiai būna kitoks – labiau spaudžiantis, abipusis, primenantis lanką aplink galvą, o judėjimas jo paprastai taip stipriai nepablogina. Be to, jam nebūdingas stiprus pykinimas ar ryškus jautrumas aplinkai“, – pažymi J. Dūdienė.

Susitaiko su skausmu

„Gintarinės vaistinės“ vaistininkė **Kristina Šnirpūnienė** sako, kad į vaistinę ateina pacientai, kurie su dažnais galvos skausmais jau yra susigyvenę. Jie žino, kokie nuskausminamieji jiems padeda, tačiau į gydytoją nesikreipia, nors skausmai kartojasi daugelį metų.

„Lietuvoje 2023 metais migrena buvo diagnozuota 24 tūkst. gyventojų, tačiau neabejoju, kad sergančiųjų yra daugiau. Žmonės atranda jiems tinkančius nuskausminamuosius ar būdus, kurie palengvina būklę priepuolio metu, ir į medikus nesikreipia“, – sako vaistininkė.

Tokiais atvejais svarbu ne tik išduoti vaistą, bet ir pasiteirauti, kaip dažnai skauda galvą, kiek suvartojama nuskausminamųjų, ar priepuoliai nepakito, ar nėra pykinimo, jautrumo šviesai, garsui ar kvapams. „Dažnas nuskausminamųjų vartojimas gali sukelti nepageidaujamą poveikį organizmui ir ilgainiui pats prisidėti prie galvos skausmų problemos. Todėl svarbu ne vien malšinti kiekvieną priepuolį, bet ir ieškoti tinkamo gydymo“, – pabrėžia K. Šnirpūnienė.

Šeimos gydytoja Jurga Dūdienė.

Kada vizito pas gydytoją nebeatidėti

Pasak J. Dūdienės, į gydytoją būtina kreiptis, kai galvos skausmas tampa labai stiprus, pasikeičia įprastas jo pobūdis, atsiranda neurologinių simptomų, sąmonės pokyčių, stiprus pykinimas ar vėmimas. Taip pat – kai priepuoliai dažnėja, trukdo mokytis, dirbti ar gyventi įprastu ritmu.

„Šeimos gydytojas gali diagnozuoti migreną, kai simptomai būdingi, ir eiga nėra sudėtinga. Tačiau jei įtariama lėtinė migrena, netipinė aura, migreninės komplikacijos ar galvos skausmas dėl perteklinio vaistų vartojimo, pacientas siunčiamas neurologui“, – sako ji.

J. Dūdienės teigimu, kai priepuoliai dažni, gali būti skiriamas profilaktinis migrenos gydymas – kasdien vartojami vaistai mažina atakų skaičių. Sudėtingesniais atvejais neurologai gali parinkti biologinę terapiją. „Tinkamai pritaikius gydymą, žmogaus gyvenimo kokybė gali reikšmingai pasikeisti. Pacientai neretai apgailestauja tik dėl vieno – kad nesikreipė anksčiau“, – sako gydytoja.

Kai liga sunkiai prognozuojama, žmonės ima atsisakyti kelionių, renginių, ieško lankstesnio darbo. „Gyvenimas ima suktis aplink klausimą: o kas, jei priepuolis prasidės dabar? Net tarp priepuolių kai kurie žmonės jaučia nuovargį, koncentracijos sunkumus, vadinamąjį migreninį šešėlį. Dėl to gali kilti nerimas, socialinė izoliacija, konfliktai darbe ar studijose“, – pažymi J. Dūdienė.

Vieni vaistai netinka visam gyvenimui

„Gintarinės vaistinės“ vaistininkė pastebi, kad dalis pacientų

(Nukelta į 7 p.)

„Gintarinės vaistinės“ vaistininkė Kristina Šnirpūnienė.

Vėžionyse vaikai tapo savo aplinkos kūrėjais: įgyvendintas projektas „KAD: MIESTELIAI“

(Atkelta iš 3 p.)

tvarkyti bendruomenės namus bei kūrė jaukią atmosferą.

Tokie projektai dar kartą įrodo, kad stipri bendruomenė gimsta iš bendrų darbų, o vaikų iniciatyvos gali tapti pokyčių pradžia visam kaimui.

Projektas, paliekantis ilgalaikį pėdsaką

Keliaujančių architektūros dirbtuvių metodas remiasi principu, kad aplinkos puoselėjimas gali būti įdomus, kūrybiškas ir prieinamas kiekvienam. Dirbtuvių metu profesionalūs architektai kartu su vietos bendruomenėmis ir mokyklomis kuria nedidelius, tačiau ilgalaikę vertę turinčius viešosios erdvės objektus.

Nuo 2013 metų KAD komanda jau aplankė 68 Lietuvos miestelių ir kaimų bendruomenes, kuriose kartu su vaikais ir jaunimu sukūrė 78 unikalius viešųjų erdvių objektus.

Vėžionys tapo dar viena vieta Lietuvos žemėlapyje, kur vaikų kūrybiškumas paliko matomą ir ilgalaikį pėdsaką. Organizatoriai kviečia visus Vėžionių gyventojus naudotis naujai sukurta erdve, ją saugoti ir puoselėti, kad ji daugelį metų būtų gyvas bendruomeniškumo, kūrybos ir bendro darbo simbolis.

Irma Kereišienė
Vėžionių bendruomenės pirmininkė

PR Kai pasaulis tampa per ryškus ir per garsus: kaip migrena pakeičia sergančiųjų gyvenimą

(Atkelta iš 6 p.)

ilgai vartoja tuos pačius vaistus, nors jų būklė jau būna pasikeitusi. Jei priepuoliai dažnėja arba vaistai veikia prasčiau, būtina pasakyti gydytojui.

„Migrenai gydyti gali būti skiriami specifiniai vaistai, tarp jų – triptanų grupės preparatai. Jie skirti migrenos priepuoliui malšinti ir gali padėti sumažinti ne tik skausmą, bet ir kitus simptomus, pavyzdžiui, pykinimą ar jautrumą šviesai. Vis dėlto tinkamiausią gydymą parenka gydytojas, įvertinęs priepuolių dažnį, gretutines ligas ir kitus vartojamus vaistus“, – pasakoja K. Šnirpūnienė.

Sergantiesiems migrena ji rekomenduoja vesti priepuolių dienoraštį, kuriame žymėtų, kada prasidėjo skausmas, kiek truko, koks buvo intensyvumas, kokie vaistai vartoti ir kas jį išprovokavo.

„Migreną gali provokuoti stresas, alkis, miego trūkumas, alkoholis, rūkymas, hormoniniai pokyčiai ar tam tikri maisto produktai. Tačiau šie veiksniai ne visada veikia vienodai – tai, kas vieną dieną išprovokuoja priepuolį, kitą gali nesukelti nieko. Dienoraštis padeda pastebėti dėsningumus ir gydytojui įvertinti gydymo efektyvumą“, – teigia vaistininkė.

PR Šilti vakarai kviečia į lauką: didžiausia uodų įkandimų rizika – per pirmąsias 20 minučių

(Atkelta iš 6 p.)

sukurianti apsaugos zoną aplink visą žmonių grupę. „Niekas neturėtų atsisakyti šeimos vakarienės terasoje ar poilsio su draugais gamtoje vien dėl uodų. Jei teritoriją apsaugantį repelentą įjungsite maždaug prieš 20 minučių iki planuojamų veiklų lauke, apsaugos zona jau bus visiškai susiformavusi, todėl galėsite mėgautis laiku gamtoje be jokių trukdžių“, – sako A. Ilves.

Eksperto patarimai

• Teritoriją nuo uodų apsaugančius prietaisus įjunkite bent 15–20 minučių prieš planuojamas veiklas lauke.

• Odai skirtą repelentą užpurškite ar užtepkite dar prieš išeidami iš namų.

• Jei įmanoma, ilgesnius susibūrimus gamtoje planuokite dar prieš prasidedant didžiausiam uodų aktyvumui arba jau po jo.

• Venkite vietų su stovinčiu vandeniu, kur uodai kaupiasi ir veisiasi.

• Dėvėkite šviesius, laisvus drabužius, dengiančius kuo didesnę kūno dalį.

Teisėsauga

Naujas sukčių triukas: gyventojams vis dažniau skambina per „Viber“

Finansiniai sukčiai nuolat ieško naujų būdų pasiekti potencialias aukas, o pastaruoju metu pastebima dar viena tendencija – vietoje įprastų telefono skambučių vis dažniau naudojama susirašinėjimo ir skambučių programėlė „Viber“. „Luminor“ banko sukčiavimo prevencijos skyriaus vadovas Mindaugas Kutkaitis pastebi, kad toks būdas sukčiams leidžia lengviau apsimesti patikimomis institucijomis ir apsunkina galimybę atpažinti apgaulę.

„Pastaruoju metu matome, kad sukčiai vis dažniau renkasi skambučius per „Viber“, o ne įprastą mobilųjį ryšį. Tai nėra atsitiktinumas – tokios platformos suteikia daugiau galimybių paslėpti tikrąją skambinančiojo tapatybę, naudoti užsienio numerius ar net rodyti vardą vietoje telefono numerio. Dėl to daliai žmonių toks skambutis gali pasirodyti patikimesnis“, – sako M. Kutkaitis.

Sukčiai prisitaiko prie gyventojų įpročių

Pasak eksperto, susirašinėjimo programėlės leidžia sukčiams veikti lanksčiau ir pigiau nei naudojantis tradiciniu telefono ryšiu.

„Tokiose platformose galima lengvai kurti naujas paskyras, naudoti skirtingus numerius ar greitai keisti tapatybę, jei paskyra užblokuojama. Be to, daugelis žmonių prie tokių programėlių yra įpratę – jas naudoja bendraudami su artimaisiais ar kolegomis, todėl budrumas gali būti mažesnis nei sulaukus skambučio iš nepažįstamo telefono numerio“, – aiškina M. Kutkaitis.

Jo teigimu, dažniausiai skambinantieji prisistato banko, policijos, telekomunikacijų bendrovės ar kitos gerai žinomos institucijos darbuotojais ir skuba pranešti apie tariamą grėsmę sąskaitai ar asmens duomenims.

Spaudžia veikti nedelsiant

Nors piktavaliai atranda naujas platformas, pasak eksperto, pats sukčiavimo scenarijus išlieka panašus – svarbiausias tikslas yra sukelti stresą ir priversti žmogų priimti skubotus sprendimus.

„Dažniausiai žmogui pranešama apie neva vykdomą įtartiną mokėjimą, bandymą paimti paskolą ar kitą skubią situaciją. Tuomet prašoma patvirtinti veiksmus, atskleisti prisijungimo duomenis ar įdiegti papildomą programėlę. Sukčiai siekia, kad žmogus neturėtų laiko ramiai įvertinti situacijos“, – sako M. Kutkaitis.

Jis pabrėžia, kad bankų darbuotojai niekada neprašo klientų telefonu ar per susirašinėjimo programėles atskleisti interneto banko slaptažodžių, „Smart-ID“ PIN kodų ar patvirtinti operacijų, kurių klientas pats nepradėjo.

Grėsmė gali tykoti ne vienoje programėlėje

Pasak M. Kutkaičio, dalis gyventojų vis dar mano, kad pavojingi yra tik įprasti telefoniniai skambučiai, tačiau sukčiavimo rizika nepriklauso nuo pasirinktos platformos.

„Svarbu suprasti, kad nei „Viber“, nei kita susirašinėjimo programėlė pati savaime nėra sukčiavimo priemonė. Problema kyla tuomet, kai nusikaltėliai šias platformas išnaudoja socialinei inžinerijai. Todėl svarbiausia vertinti ne tai, kur gaunate skambutį, o ką jūsų prašoma padaryti“, – pažymi ekspertas.

Jis priduria, kad sukčiai dažnai skambina iš užsienio numerių, tačiau pasitaiko atvejų, kai naudojami ir lietuviški numeriai, todėl vien numerio kilmė neturėtų būti pagrindinis patikimumo kriterijus.

Kaip apsisaugoti?

Siekiant apsaugoti savo pinigus bei duomenis, M. Kutkaitis rekomenduoja visuomet kritiškai vertinti netikėtus skambučius, ypač jei jų metu kalbama apie pinigus, banko sąskaitą ar prašoma skubiai atlikti tam tikrus veiksmus.

„Jeigu sulaukėte įtartino skambučio per „Viber“ ar kitą programėlę, pokalbį nutraukite. Jei abejojate, ar informacija gali būti tikra, su banku susisiekite patys naudodami oficialius kontaktus, o ne tuos, kuriuos nurodo skambinantysis. Tai paprasčiausias būdas įsitikinti, ar iš tiesų kalbate su banko darbuotoju“, – sako ekspertas.

Jis taip pat primena niekam neatskleisti prisijungimo prie interneto banko duomenų, „Smart-ID“ PIN kodų ar vienkartinių patvirtinimo kodų bei nepatvirtinti operacijų, kurių patys nepradėjote.

„Sukčiai nuolat prisitaiko prie žmonių įpročių ir ieško naujų kanalų, kuriais galėtų pasiekti potencialias aukas. Todėl svarbiausia išlikti budriems – nesvarbu, ar skambutis pasiekia telefonu, ar per susirašinėjimo programėlę“, – pažymi M. Kutkaitis.

PARDUODA

Kietas kuras

Parduodu sausas, kapotas malkas, laikomas po stogu, vežame ir mažais kiekiais. Išrašome sąskaitas. Tel. 0 648 61 061.

Parduodame džiovintas, skaldytas beržo malkas. Tel. 0 614 97 744.

Įvairios prekės

Naminiai sviestiniai šakočiai, grybukai, karameliniai ir šokoladiniai „tinginiai“ – tik iš **natūralių lietuviškų produktų**, pagal senolių receptą. Svoris nuo 100 g iki 5 kg. Siunčiame į Lietuvos miestus ir užsienio šalis. **Tel. 0 650 43 159. Lauros kepyklele.** (Adresas: Revuonos g. 48, Prienai).

PERKA

Nekilnojamasis turtas

Brangiausiai Lietuvoje perkame miškus (brandžius, jaunus, malkinius, iškirstus), žemes, sodybas. Tel. 0 651 39 039.

Įmonė brangiai perka mišką visoje Lietuvoje, vertina nemokamai, rengia miškotvarkos projektus, atsiskaito iš karto, apmoka visas išlaidas. Tel. 0 646 79 600.

UAB „Krekenavos agrofirma“

PERKA GALVIJUS

KARVES, TELYČIAS, BULIUS PAGAL SKERDENAS ARBA GYVĄ SVORĮ. SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS.

Tel.: +370 614 93124

PASLAUGOS

Pilnas pamatų įrengimas (nustumdymas, polių gręžimas, rostverkas, armatūros karkasai, apšiltinimas ir užpylimas). Tel. 0 620 85350.

Betonavimo, mūrinimo ir griovimo darbai. Tvorų montavimas. Tel. 0 600 96 399.

Plauname ir dažome – trinkeles, stogus, fasadus. Tel. 0 631 91 211.

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, dujinių, vanduo-oras, kieto kuro katilinių įrengimas. Komplektuojame kokybiškas santechnikos medžiagas su nuolaidomis. Tel. 0 640 39 204.

DURYS – PER 3 DIENAS! „ŽMONIŠKOMIS KAINOMIS“

Gaminu duris – ypatingai šiltas, saugias nuosaviems namams, ūkiniams pastatams ir rūsiams. Tel. 0 653 93 193.

Nusikaltimai • Nelaimės

Radinys

Rugpjūčio 3 d., apie 15 val. 40 min., Birštone, Algirdo g., patalpose rasti ir paimti 7.65 mm kalibro šoviniai (6 vnt.). Šaudmenų savininkas nustatinėjamas.

Vagystė

Rugpjūčio 5 d., apie 16 val. 45 min., Alytaus AVPK Prienų PK gautas vyro (gim. 1980 m.) pranešimas, kad laikotarpiu nuo rugpjūčio 4 d. 16 val. iki rugpjūčio 5 d. 05 val. iš jam priklausančio namo, esančio Prienų r., Jiezne, buvo pavogtas planšetinis kompiuteris ir nešiojamasis kompiuteris. Nuostolis nustatinėjamas.

Nesustojo

Rugpjūčio 5 d., 6 val. 47 min., Prienuose, S. Dariaus ir S. Girėno g., Prienų r. PK pareigūnų stabdomas nesustojo automobilis „VW Golf“, kurio vairuotojas, padidinęs greitį, nuvažiavo. Persekiojant automobilį, Birštono PK pareigūnas iššovė iš tarnybinio pistoleto „Glock 17“ į automobilio pusę. Automobilį vairavęs neblaivus (2,63 prom. alkoholio) vyras (gim. 1972 m.) aktyviais veiksmais vengė sulaikymo. Sulaikytasis uždarytas į areštinę. Persekiojimo metu buvo apgadintas Prienų r. PK tarnybinis automobilis „VW Transporter“. Įvykio metu žmonės nenukentėjo.

Atidengta atminimo lenta Prienų parapijos fundatoriaus Kasparo Horvato atminimui

(Atkelta iš 3 p.)

Kazlauskui, renginio dalyviams.

Renginyje dalyvavo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja bei Seimo tarpparlamentinių ryšių su Vengrija grupės pirmininkė Jūratė Zailskienė. Jos teigimu, atminimo lenta Prienų bažnyčioje – tai gyvas įrodymas apie abiejų tautų draugystės šaknis, pozityvias permainas ir šiltėjantį bendravimą tarpparlamentiniame lygmenyje. J.Zailskienė palinkėjo tvirtų Lietuvos ir Vengrijos valstybių santykių ir tolimesnio bendradarbiavimo tarp Prienų ir būsimų partnerių.

Į garbingus svečius kreipėsi, sveikinimo ir padėkos žodžius renginio organizatoriams tarė ir Lenkijos ambasados ministras patarėjas Artur Soroko bei Prienų rajono savivaldybės meras Alvydas Vaicekauskas.

Prienų r. savivaldybės meras Alvydas Vaicekauskas, Lenkijos ambasados ministras patarėjas Artur Soroko ir J.E. Vengrijos ambasadorius dr. Janos Béres.

Po iškilmingų kalbų Prienų bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios, melstasi už parapijos fundatorius ir jų vaikus. Šventė baigėsi pokalbiais prie vaišių stalo parapijos namų salėje.

Dalė Lazauskienė
Autorės nuotraukos

Atidengiama atminimo lenta Prienų parapijos fundatoriams Kasparui Horvatui ir jo žmonai Kotrynai Užali.

Daugiau nuotraukų: www.facebook.com/laikrastisgyvenimas

Sveikina LR Seimo Pirmininko pavaduotoja bei Seimo tarpparlamentinių ryšių su Vengrija grupės pirmininkė Jūratė Zailskienė.

Po iškilmių bažnyčioje.

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė
Internete skaitykite: www.gyvenimas.eu, www.facebook.com/laikrastisgyvenimas

Redakcija: **Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė** (0 319 60523, ramute@gyvenimas.info); **redaktorės pavaduotoja Dalė Lazauskienė** (0 605 19 327, dale@gyvenimas.info); BUHALTERIJA: **Ona Lodienė** (lodieneona1@gmail.com); REKLAMA, SKELBIMAI: **vadybininkė Zina Lankevičienė** (tel./faksas 0 319 60012, 0 605 19 327, zina@gyvenimas.info); **dizaineris-maketuotojas Kęstutis Bakas** (maketas@gyvenimas.info). KONTAKTAI: mob. tel. 0 605 19 327.

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

Laikraštis išeina antradieniais ir penktadieniais. Ofsetinė spauda. Apimtis – 2 spaudos lankai. Indeksas 67283. Tiražas: antradieniais – 1000 egz., penktadieniais – 1350 egz. Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

MRF MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Laikraščio veiklą ir projektą „Gyvenimo medis augina naujas šakas“ iš dalies remia VšĮ „Medijų rėmimo fondas“ (2026 m. bendrai skirta suma – 38132 Eur).

Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“, Seirijų g. 17, tel. (0 315) 73 786.

ALYTAUS SPAUSTUVĖ